

SENET TAHSİLÂTLARI

Bankacılık hizmetleri arasında, müşterinin banka şubesine vadesinden önce tahsil amaçlı bırakmış oldukları senetleri, müşterisi adına tahsil ederek, hesabına yatırır. Bu işlemler için hizmet geliri alır. Bu tür tahsil senetlerin banka için bir riski yoktur. Eğer senet karşılığı yok ise, banka yapmış olduğu işlemler için hizmet gelirini yine alır ve senedi müşterisine iade eder.

Tahsil amaçlı banka şubesine bırakılan senetlerdeki borçlunun ikamet ettiği yere göre işlem yapılır. Eğer senet üzerindeki borçlu banka şubesi ile aynı şehirde bulunuyor ise, şube işlemlerin tamamını bizzat kendisi yapar. Bankaya tahsil edilmek üzere verilen senedin borçlusu, bankanın bulunduğu yerden başka bir yerde bulunuyorsa o senet oradaki şube veya muhabir bankaya gönderilir. İlgili bankanın senet borçlusunun bulunduğu ikamet yerinde şubesi olmaması durumunda anlaşmalı diğer bir banka üzerinden yapılır. Bu bankaya muhabir banka denir.

a) Senet borçlusu ile banka şubesinin aynı şehirde ikamet ediyor olması durumunda.

Örnek: Hamza Kebir, Nevşehir Şubesine tahsil edilip ticari hesabına yatırılması için 75.000._TL'lik, senet borçlusu Nevşehir olan senet bırakmıştır. İşlemin muhasebe kaydını yapınız? Banka bu tür hizmetler için senet üzerinden %2 komisyon, 200._TL posta masrafı almaktadır.

Bu tür senetlerin vadesine en az 15 gün öncesinden şubeye teslim edilmiş olması gerekir.

Senet şube kayıtlarına alınız.

982-EMANET ve REHİNLİ KIYMETLER	75.000._TL
982 003-Tahsile Alınan Ticari Senetler	
984-EMANET ve REHİNLİ KIYMETLER VER/BİR.	
982 002 Tahsile Alınan Ticari Senetler	75.000._TL

Senet vadesi yaklaştığında tahsil amaçlı olarak senet borçlusuna ihbarname gönderilir. Bu senet borçlusunun, senedinin nerede olduğunu ve karşılığı olan meblağı nereye yatıracağını gösterir.

Senet borçlusu tarafından ilgili şubeye gelinip yatırması üzerine, muhasebe kaydı.

010-KASA	75.000._TL
304-RESMİ TİCARİ DİĞER KUR. MEV.(T.L.)	
304020 Gerçek Kişiler Ticari İşlemler	75.000._TL

Hamza Kebir hesabına tahsil olunan ...nolu senet

Senet tahsili için gerekli masraflar hesaptan alınır. Bu masraf alınması senet tahsil olmasa dahi şube tarafından yapılır.

304-RESMİ TİCARİ DİĞER KUR. MEV.(T.L.)

304020 Gerçek Kişiler Ticari İşlemler 267,5._TL

760-BANKACILIK HİZMETLERİ GELİRLERİ(T.P.)

760 99 Alınan Diğer Hiz ve Kom. Gel 150._

790-DİĞER FAİZ DIŞI GELİRLER (T.P.)

790 010 Posta Gelirleri 200._

380-ÖDE., VERGİ RES. HARÇ VE PRİM. (T.P.)

380 005- BSMV 17,5._

Hamza Kebir'den alınan senet tahsil masrafı.

Senedin nazım hesaplardan çıkışı yapılır.

984-EMANET ve REHİNLİ KIYMETLER VER/BİR.

982 002 Tahsile Alınan Ticari Senetler 75.000._TL

982-EMANET ve REHİNLİ KIYMETLER

982 003-Tahsile Alınan Ticari Senetler 75..000._TL

a) Senet borçlusu ile banka şubesinin farklı şehirde ikamet ediyor olması durumunda.

Örnek: Hamza Kebir, Nevşehir Şubesine tahsil edilip ticari hesabına yatırılması için 350.000._TL'lik, senet borçlusu Kayseri'de olan senet bırakmıştır. İşlemin muhasebe kaydını yapınız? Banka bu tür hizmetler için senet üzerinden %3 komisyon, 300._TL posta masrafı almaktadır.

Senet şube kayıtlarına alınız.

982-EMANET ve REHİNLİ KIYMETLER

982 0031-Tahsile Alınan Diğer Şehir Ticari Senetleri 350.000._TL

984-EMANET ve REHİNLİ KIYMETLER VER/BİR.

982 0031 Tahsile Alınan Diğer Şehir Tic. Sen. 350.000._TL

Senet vadesine bir ay kala ilgili en yakın şubeye (ya da muhabir bankaya) gönderilir. Bu tür örneklerde öğrencinin dikkat etmesi gereken husus; her şube işlemi kendi şube kayıtlarında takip eder. Yukarıda yapılan her muhasebe kaydını her şube yeniden yapar. Örneğin fazla karışmaması için tek şube üzerinden yapıldı.

Senet farklı şubeden (ya da muhabir bankada) tahsil edildiğinde, senet meblağı ilgili şubede gönderilir.

290-ŞUBELER CARİ HESABI

350.000._TL

304-RESMİ TİCARİ DİĞER KUR. MEV.(T.L.)

304020 Gerçek Kişiler Ticari İşlemler 350.000._TL

Kayseri şubesinden tahsil edilen Hamza Kebir hesabına ...nolu senet karşılığı yatırılan.

İlgili müşteri hesabından yukarıdaki gibi bankacılık hizmet geliri alınır.

TEMİNAT MEKTUBU VERİLMESİ

Teminat mektubu, borçlunun alacaklıya karşı üstlendiği yükümlülüğün yerine getirilmesini garanti etmek üzere banka tarafından alacaklıya verilen mektuptur. Bu mektupla banka, borçlunun üzerine aldığı yükümlülüğü alacaklı ile aralarındaki sözleşme koşullarına uygun olarak yerine getirmemesi hâlinde alacaklının talebi ile hiçbir itiraza gerek kalmadan teminat mektubunda yazılı olan tutarı alacaklıya ödemeyi taahhüt etmektedir. Teminat mektupları şekil, süre, limit ve teminatlarına göre sınıflandırılır (geçici-avans-kesin, süreli-süresiz, limit içi-dışı, serbest konulu vb.).

Banka için teminat mektubu verilmesi başlangıçta bir bankacılık hizmet işlemidir. Banka bu mektupla müşterisine kefil olmaktadır. Eğer banka müşterisi teminat mektubundaki muhataba olan yükümlülüklerini yerine getirmemezse, teminat mektubu karşılığını banka şubesi ilgili muhataba ödemek zorundadır. Bu durumda teminat mektubu karşılığı bir bankacılık hizmeti değil, kredi işlemine dönüşür.

Bu bölümde bir bankacılık işlemi gibi ele alınıp örnekleme yapılmıştır.

Nakit karşılığı teminat mektubu verilmesi.

910-T.P.TEMİNAT MEKTUPLARINDAN ALACAKLAR

910 101 Diğer Müşteriler

912- T.P.TEMİNAT MEKTUPLARINDAN BORÇLAR

912 11- Limit Dışı Kesin Tem. Mek.İnş.Müh.İşl.

Banka şubesi bu teminat mektubunu verdiğinde ve her ay sonunda bankacılık hizmet geliri alır. Banka şubesi için en önemli gelir kalemlerinden birisidir.

304-RESMİ TİCARİ DİĞER KUR. MEV.(T.L.)

304020 Gerçek Kişiler Ticari İşlemler

748-NAKDİ OLMAYAN KRD.ALINAN ÜCRET ve
KOMİSYONLAR

748 001-Kesin Teminat Mektuplarından

790-DİĞER FAİZ DIŞI GELİRLER (T.P.)
790 010 Posta Gelirleri
790 012 Telefon Gelirleri
790 02 Damga Vergisi Karşılığı
380-ÖDE.VERĐİ RES. HARÇ ve PRİM. (T.P.)
380 005- BSMV

Not: 790 02-Damga Vergisi KarŐılıđı hesabı çalıŐmasının nedeni, banka Őubesi üzerine dűŐen teminat mektubundaki vergi, műŐteriden alınması nedeniyle gelir gibi iŐlem yapılmaktadır. İŐin hukuki boyutunda banka teminat mektubunda bir taraf olması nedeniyle vergiye tabidir.

KİRALIK KASA HİZMETİ

Banka Őubesi műŐterisi için gűvenli olarak kullanabilmesi için kiralık kasa kiralamasında bulunur. Kiralık kasalar gizlilik ve gűvenliđi tam özel odalarda bulunur. MűŐteri sahip olduđu altın, műcevher, hisse senedi, tahvil, kıymetli belge gibi her tűrlű kıymetli eŐyalarını bu özel odalarda saklar. Banka Őubesi de bu iŐlemler için hizmet geliri alır.

300-TASARRUF MEVDUATI
300 00- Sabit Faizli

760-BABK.HİZMETLERİ GELİRLERİ
760 09-Kiralık Kasa Gelirleri
390-MUHTELİF BORÇLAR
390 002-Kiralık Kasalar
380-ÖDE.VERĐİ RES. HARÇ ve PRİM. (T.P.)
380 005- BSMV

Not: 390-MUHTELİF BORÇLAR hesabı kiralık kasa için alınan depozit için kullanılan hesaptır. Banka bu iŐlemden gelir elde ettiği içinde 380-ÖDE.VERĐİ RES. HARÇ ve PRİM. Hesabı kullanılır.